

Nr 34

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om avdrag vid beskattningen för kostnader för underhåll av plantering.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 279, av herr *Regnéll* har hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 25 § 1 och 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Häri genom förordnas, att 25 § 1 och 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla följande ändrade lydelse.

25 §.

1 mom. Från bruttointäkten av annan fastighet må, där ej annat föranledes av vad nedan i 3 mom. stadgas, *avdrag* göras för omkostnader, såsom för: brandförsäkring, reparation samt underhåll av byggnader och plantering; vicevärd, portvakt — — — tillhörande fördelningsledningar.

2 mom. Avdrag får *icke* göras för kostnad för ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring å fastigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1963.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Till intäkt av annan fastighet hänföres enligt 24 § kommunalskattelagen vad som kommit ägaren till godo, bl. a. hyresvärdet av lägenhet, som han använt för sin och sin familjs räkning, ävensom intäkt genom försäljning eller annat tillgodogörande av fastighetens alster eller naturtillgångar.

Förmån av plantering eller trädgårdsland, som är att anse endast såsom tillbehör till egen bostadslägenhet och som användes företrädesvis för ägarens

personliga trevnad, skall tagas i beräkning vid bostadsvärdets bestämmande; och skall följaktligen, i den mån förmån av plantering eller trädgårdsland sålunda beaktats, avkastning av planteringen eller trädgårdslandet ej särskilt redovisas. Såsom framgår av punkt 2 av anvisningarna till förenämnda paragraf får underhållskostnaden ej avdragas.

I anvisningspunkten stadgas därjämte att intäkter av plantering eller trädgårdsland skall redovisas, om produkter därav försäljes i större utsträckning eller om ägaren för eget eller sin familjs behov i mera avsevärd omfattning tillgodogör sig sådana produkter. Avdrag för underhåll m. m. får göras, i den mån underhållet icke belöper å plantering eller trädgårdsland, som är att anse endast såsom tillbehör till egen bostadslägenhet och användes företrädesvis för ägarens personliga trevnad. Avdrag får ej ske med högre belopp än som motsvarar de uppgivna intäkterna. — Föreligger handelsträdgårdsrörelse, beskattas inkomsten härav som inkomst av rörelse.

Enligt 25 § kommunalskattelagen må från bruttointäkten av annan fastighet avdrag göras för omkostnader, såsom för:

brandförsäkring, reparation och underhåll av byggnader; vicevärd, portvakt, gårdskar, vattenförbrukning, renhållning och belysning, förbrukningsartiklar m. m. dylikt, i den mån dessa kostnader kan anses åligga fastighetsägaren såsom sådan;

Avdrag får dock inte göras för:

”kostnad för ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring å fastigheten;

kostnad för underhåll av plantering eller trädgårdsland, i den mån planteringen eller trädgårdslandet är att anse endast såsom tillbehör till egen bostadslägenhet och användes företrädesvis för ägarens personliga trevnad.

Kostnad för underhåll av plantering eller trädgårdsland i annat fall än nyss sagts må ej avdragas till högre belopp än som motsvarar de uppgivna intäkterna av planteringen eller trädgårdslandet.”

Från de tryckta förarbetena till gällande kommunalskattelag må erinras om att enligt det första förslaget till kommunalskattelag, proposition nr 102 till 1927 års riksdag, skulle förmån av plantering eller trädgårdsland, som vore att anse endast såsom tillbehör till egen bostadslägenhet, beräknas ingå i bostadsvärdet, och skulle fördenskull avkastningen av planteringen eller trädgårdslandet ej särskilt redovisas, liksom å andra sidan avdrag icke finge ske för underhållskostnaden.

Första särskilda utskottet 1927 föreslog, att den angivna bestämmelsen skulle gälla blott när planteringen eller trädgårdslandet användes företrädesvis för ägarens personliga behov. Om däremot försäljning av produkter från trädgård ägde rum i större utsträckning, skulle dessutom inkomsten redovisas, och skulle avdrag för underhåll m. m. få göras, men ej med högre belopp än

som motsvarade den uppgivna inkomsten. Utskottet anförde härom (utl. nr 1, sid. 64):

Bestämmelsen om kvittning av inkomster och utgifter i fråga om plantering och trädgårdsland, som är att anse som tillbehör till bostadslägenhet, har tillkommit av praktiskt taxeringstekniska skäl och synes böra bibehållas för de fall, då planteringen och trädgårdslandet användas företrädesvis för ägarens personliga behov. Sker däremot försäljning av produkter från trädgården i större utsträckning utan att denna förvärvsverksamhet dock kan hänföras till rörelse, synes det riktigt, att inkomsten särskilt tages till beskattning. Endast härigenom synes en beskattning av det personliga arbete, vars resultat erhåller uttryck i inkomst av annan fastighet, bliva taget till beskattning.

Propositionen avsågs av 1927 års riksdag. Nytt förslag till kommunalskattelag förelades 1928 års riksdag i proposition nr 213. Däri avfattades hithörande bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med vad första särskilda utskottet år 1927 föreslagit, men gjordes för det fall att trädgård användes både för ägarens personliga bruk och för viss försäljning e. d. vissa jämkningar för att utmärka, att man tänkt sig en uppdelning av trädgården i två delar med hänsyn till användningssättet.

Särskilda utskottet 1928 föreslog, att ifrågavarande bestämmelser skulle erhålla den sedermera antagna, ovan redovisade lydelsen. Därvid anförde utskottet följande.

Om, såsom ofta torde vara fallet särskilt på landet, till en såsom annan fastighet taxerad bostadslägenhet hörer ett jämförelsevis stort jordområde, kan det inträffa, att ägaren av denna fastighet kan därifrån uttaga en stor del av vad han behöver för tillfredsställande av sina levnadsbehov, utan att några nämnvärda kostnader utöver det egna arbetet nedläggas å fastigheten och utan att enligt förslagen någon specifik redovisningsskyldighet för dessa intäkter föreligger. Den erhållna avkastningen av fastigheten skall schablonmässigt inräknas i bostadsvärdet, varigenom torde kunna föranledas ojämnhet i taxeringen. Med hänsyn härtill har det syntts utskottet lämpligt, att gränsen för de fall, då intäkter och utgifter skola schablonmässigt inräknas i bostadsvärdet, göres något snävare. Utskottet har funnit en lämplig avgränsning av det schablonmässiga beräkningssättet kunna vinnas genom att utbyta det i 1928 års kungl. förslag använda uttrycket "ägarens personliga behov" mot "ägarens personliga trevnad", i sammanhang varmed vissa justeringar i anvisningarna torde böra göras.

I den förevarande motionen anför motionären att skillnaden mellan plantering eller trädgårdsland, som används huvudsakligen för ägarens personliga trevnad, och plantering eller trädgårdsland i övrigt, numera torde sakna betydelse, i och med att en- och tvåfamiljsfastigheter beskattas efter schablon. Det torde vara ytterst sällsynt att ägare av hyreshus håller sig med reservat, till vilket hyresgästerna ej får tillträde.

I den moderna bebyggelsen förekommer emellertid planteringar i anslutning till flerfamiljsfastigheter i en helt annan utsträckning än förut. Det är en

önskvärd utveckling att planteringar och gräsmattor anordnas i anslutning till fastigheterna. Det förefaller inte längre motiverat att sätta underhåll av plantering i sämre läge än underhåll av byggnader. Praktiska svårigheter möter också då det gäller att av kostnaderna för gårdskarlar och redskap m. m. utskilja, vad som hänför sig till planteringen. Det skattebortfall, som skulle bli följden av en avdragsrätt för planteringskostnad, synes helt betydelselöst.

Utskottet

Vid den skattemässiga inkomstberäkningen av annan fastighet än jordbruksfastighet skall enligt gällande bestämmelser avkastning av plantering eller trädgårdsland, i den mån dessa anordningar är att anse endast såsom tillbehör till bostadslägenhet och användes företrädesvis för ägarens personliga trevnad, inte särskilt redovisas. Därvid får inte underhållskostnad avdragas. Värdet av förmånen tages i beräkning vid bestämmande av bostadsvärdet.

Om ägaren i större omfattning tillgodogör sig produkter av plantering och trädgårdsland — dock utan att rörelse kan anses föreligga — skall intäkterna redovisas öppet. Avdrag får göras för underhåll m. m. men inte med högre belopp än som motsvarar de uppgivna intäkterna. Inte heller i detta fall får avdrag göras i den mån underhållet belöper å plantering eller trädgårdsland, som är att anse endast såsom tillbehör till egen bostadslägenhet och användes företrädesvis för ägarens personliga trevnad.

I den föreliggande motionen yrkas sådana ändringar av gällande bestämmelser, att avdrag för underhåll av plantering kan medgivas utan de inskränkningar som för närvarande finns stadgade. Det framhålls bl. a. att bestämmelserna icke längre har någon betydelse för sådana fastigheter, som taxeras efter schablon. Därjämte påpekas att i den moderna bebyggelsen förekommer planteringar i anslutning till flerfamiljsfastigheter i en helt annan utsträckning än förr. Enligt motionärens mening bör avdrag för underhåll av plantering medges i samma utsträckning som för underhåll av byggnader.

Såsom framgår av vad motionären anfört är beskattningsbestämmelserna angående plantering och trädgårdsland som regel icke längre tillämpliga på en- och tvåfamiljsfastigheter eller fastigheter tillhörande bostadsföreningar, bostadsaktiebolag och allmännyttiga bostadsföretag. Dessa fastigheter taxeras efter schablon, därvid intäkter eller avdrag beträffande plantering och trädgårdsland inte kommer i fråga. Motionsyrkandet avser alltså flerfamiljsfastigheter, som ägs av privatpersoner eller av andra juridiska personer än bostadsföreningar, bostadsaktiebolag och allmännyttiga bostadsföretag.

Utskottet delar motionärens uppfattning att kostnader för underhåll av plantering i anslutning till flerfamiljshus i allmänhet bör vara att hänföra till avdragsgill omkostnad vid inkomstberäkningen av fastigheten. Gällande bestämmelser, vilka — såsom framgår av det föregående — uppräknar bl. a.

kostnad för portvakt, gårdskarlar, vattenförbrukning m. m. såsom sådana omkostnader, är så utformade att de i princip inrymmer avdragsrätt för kostnader av denna natur. Med hänsyn till de speciella inskränkningar i avdragsrätten som gjorts för plantering och trädgårdsland kan det dock i viss mån vara oklart hur långt avdragsrätten sträcker sig. Såvitt utskottet erfarit har ifrågavarande bestämmelser inte i rättspraxis erhållit en tolkning som strider mot den av utskottet nyss uttalade uppfattningen. Det ankommer inte på utskottet att göra något uttalande angående tolkningen av gällande bestämmelser på förevarande område. Enligt utskottets mening bör avgörande i högsta instans avvaktas, innan ställning tas till frågan om en lagändring av den i motionen angivna innebörden är erforderlig. Utskottet avstyrker med hänsyn härtill det föreliggande motionsyrkandet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen II: 279 av herr Regnéll om avdrag vid beskattningen för kostnader för underhåll av plantering icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 mars 1962

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Erik Jansson, Söderquist, fröken Ranmark, herrar Gustaf Elofsson, Oscar Carlsson, Gösta Jacobsson och Billman; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Allard, Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Engkvist, Christenson i Malmö, Magnusson i Borås, Darlin, Andersson i Essvik och Fälldin.
